

vatfizete
Fóter 16)
kelmék,
fírek stb.
4924-1

ET

vagy
ez va-
kben:

cég
10.

DEZSO
icora

va

válasz-
dicsőben
1870

(v. Szé-
493.

efon 81.

Bobozokát
részek-
készít és
pi áron

ovits

1. szám.

ól feljebb

ok o-o

ilmosnál

tr. Cosbuc

ényil-u) 48

kezott:

-féle), vegyi

kek. Ultra-

oldi lakok

ha sáskor-

valódi ter-

N. Oranje

gyarmatára

olozsvár). Fő-

Strada Rugului

44. 1354

abriken

rgi

etek

te

ESKEDÉS

dinand 21.

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Uj-Kolozsvár, Str. Mar-
Pop. - Grasseal-uten 13
Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 877
Kiadóhivatal 344
Nyomda 878
Külső osztály 433
H. Sz. 352

Abstraktok kiadója
Szerkesztőségnek elnöke
Dr. - Kéziratokat csak
készen kell hozni és csak
készen kell hozni

Uj Kelet, 250. szám

Uj (Kolozsvar) 5083. Chesvan 22

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

Hermann Goldschmidt

Előfizetési árak

Romániában
Egy évre 450 lei
Egy évre 240 lei
Hogyodásra 130 lei
Egy hónapra 45 lei
Egy szám ára pályaudvaron
és vidéken 12 lei

Csehszlovákiában
Egy évre 220 lei
Egy szám 12 lei

Jugoszláviában
Egy évre 200 lei
Egy szám 12 lei

1922 November 14. Kedd

Einstein

kapta meg mégis a fizikai Nobel-díjat, amellyel már egy esztendője adós a svéd tudományos akadémiára. Látszik, hogy a svédnek messze vannak Európától, közéjük még nem tolakodott be az a züllt szellem, amelytől egy kissé megköttyösödött az európai világ. Mert egy év alatt, ha nem vigyáztak volna nagyon magukra a svédok, ők is megszedülhettek volna a reakciótól, amely ezalatt az egy esztendő alatt minden mérges nyilat Einstein felé lövődött. Az egy év alatt ahány régi világból itt maradt tudós és ahány önző politikus összefoghatott Németországban, mind Einsteinot kezdte ki, mindegyik irt legalább egy könyvet, vagy elmondott legalább egy uszító beszédet ellene. A svédok azonban messze élnek Németországtól, a vonat órák alatt száll Berlinből Stockholmba, a gyűlöletet, az ostobaságot és az előítéletet azonban le kell rakni a határon.

A reakció kissé elcsusztott, a magyarországi származású Lénárd professzor segített rajta a Nobel-díjat Einstein Albert nyerte. A világreakciónak ez persze nem veszi el a kedvét a további hadakozástól, sőt ösztökéli fogja és ha meggyőzi valmiről, a csúszdáról fogja meggyőzni, hogy ez a csúszdát Einstein veszedelmes ember, még ott Stockholmban is el tudta szédíteni az akadémiákosokat. Pedig aligha lett Einstein boldogabb a Nobel-díjjal, a kegyetlen német tudósok se lettek boldogtalanabbak miatta, egy azonban bizonyos: a Nobel-díj olyan szálka az antiszemita szemében, mely a kezükben

doronggá válik. Ha lehetne, agyonütnék vele Einsteinot és a relativitást. A tudomány azonban tudomány, akár tetszik a politikának, akár nem. Galilei is máglyára akarták hurcolni, pedig amit Galilei alkotott, élt néhány száz évig. És Copernicus, akár tetszett a copernicus imádóknak, akár nem, mégis összeomlott, mint a kártyavár. Most Kepler, Galilei, Newton inog meg, egészen természetesen, hogy velük inog az a sok konzervatív professzor, aki egy emberöltőn ezeket az elméleteket gyömszölte magába és bambásként, semhogy előlről kezdje az egészet.

Pedig Einsteinnal előre kell kezdeni mindent. Olyan forradalmár ő, mint Galilei volt, összezuz mindent, ami mögötte van. Agyon is szeretnék csapni érte. És hogy az idő más mégis, mint Galilei korában volt, semmi egyéb nem mutatja, mint a Nobel-díj, amely nem akar tudomást venni a politikáról. Ropant vakmerőség: hivatalos pecséttel látja el a nem hivatalos Einstein-tudományt, amely nemcsak sarkalatos természeti törvényeket ökléz alá, hanem egy kissé átép a filozófiába, sőt a társadalom területére is és a tekintélyt és a multat megbíbjlja a filénél és beállítja a számársarokba. Nem csoda, ha a reakció tudni sem akar a relativitásról, számára ez pozitív halál. A politika azonban nem olyan fából van faragva, hogy egykönnyen befeküdjön a sirverembe, lehet ellenfelet fektetni oda. Einstein megnyerte a Nobel-díjat, egy okkal több a reakciónak a haragszomrádra.

Felborulás előtt a konstantinápolyi helyzet

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Római jelentés szerint az órákban a megbeszélések kezdetében, amelyek tegnap délután az antantmegbízottak és Konstantinápoly kormányzója között lefolytak, a helyzet az utolsó 24 órában javult. Londoni távirat viszont azt mondja, hogy a konstantinápolyi londoni követség elvágása miatt nincs pozitív hír arról, vajon a törökök visszatartják-e azt a követelést, hogy a szövetségesek vonják vissza csapatukat a török fővárosból. A szövetséges csapatok és öndörökök állítólag kézenlében vannak.

Számos helyen összeütközések voltak, amelyeknek helyi incidens jellegűek voltak.

A szövetséges tábornokok közültek kormányzattal, hogy eszer keleti katonai polgári ruhában Konstantinápolyba érkezett ahol a lakosság között felkelésre lázítottak.

A helyzetet Londonban komolyan tartják, akárcsak a csanakai előnyomulás idején.

Az angol kormány szeretné a lausannei konferenciát elhalasztani, mert attól tart, hogy ott a szövetségesek között újabb ellentétek keletkezhetnek.

Az angol kormány kijelentette, hogy nem tudja, hol van a szultán.

Semmitre szorosan — mint jelen-

tették — egy angol hadihajón. Konstantinápolyi távirat szerint a szultán kijelentette a török sajtó képviselői előtt, hogy ellene van letétlennek, tekintve vére, hogy háromszázmillió muszlimnak vallási feje.

Az angolai nemzetgyűlés visszautasította a szövetségesek kompromisszumos javaslatát,

amely Konstantinápoly közigazgatásáról szólt.

Az angolai nemzetgyűlés közzölte Konstantinápolyi, hogy a szenátus és a kamara feloszlottak tekintetnek, miután nem ismerik el azokat. Rifat pass, Konstantinápoly kormányzója

elfoglalta a szultáni palotát, mint az angolai kormány képviselője.

A szövetséges főmegbízottak felhívták az angolai kormányt, vonja vissza mindazon rendelkezéseit, amelyek a vámokra, az államadóságozra, a kapitulációkra vonatkoznak és ellentétben állanak a mudániai egyezményvel, ellenesétben kénytelenek lesznek represszáliákat alkalmazni. A Vittorini írja, hogy az angolai nemzetgyűlés határozatai oly fontosak, hogy

csak a szövetségesek szoros összetartása, közös programja és energikus magatartása mentheti meg a keleti békét és a helyzetet.

Konstantinápolyból jelentik, hogy

az angol kormány elhatározta, hogy felhívja, illetve megszünteti a magas portá követségeit, kivéve azokat, amelyek oly államokban képviselik Törökországot, amelyeknél az angolai kormányok még nincsen leírásoltak. Ezzel az intézkedéssel az angolai kormány a szultán és a külföld közötti diplomáciai összeköttetést megszüntette.

Konstantinápolyból érkezett hírek szerint az antantmegbízottak Iemet pártos tiltakozó jegyzéket intéztek Ali Kemal török újságíró megölésére miatt.

Római jelentés azt adja hírül, hogy a Premuda olasz cirkáló parancsot kapott, hogy a Kalatra utazzon. Ezt a tényt olasz diplomáciai körökben úgy magyarázzák, hogy az olasz kormányak szándéka együttműködni a szövetségesekkel a Kelet pacifikálásában.

Az olasz kormány még két más gőzöst küld csapatokkal Konstantinápolyba,

ha a törökök tovább is intranzigens magatartást mutatnának Lausannebe valószínűleg Lord Curson külügy-miniszter személyesen megy el, hogy legyen az ország képviselője fogják megbeszélőni a szövetségeseknek a konferencián tanácsadó magatartását. Az előértekeztet minden valószínűség szerint sima lefolyású lesz, mert Anglia és Franciaország a megköthető szerződés területi, politikai, pénzügyi és gazdasági rendelkezései tekintetében egy nézetben vannak, katonai szempontból pedig teljes a megegyezés.

A megegyezés szerint Koragass város valószínűleg visszatérül Törökországhoz.

A tengerszorosokban a szövetségesek feltétlenül megszüntetnék minden katonai berendezkedést.

Az angol kormány Konstantinápolyból szikrátvíró jelentést kapott, amely hangsúlyozza, hogy közigazgatási kérdésekben a kemalistákkal lehetetlen megegyezni.

November 21-re halasztották a lausannei konferenciát

Páris, november 13. Poincaré újabb jegyzékben kérte az angol kormányt, küldje el megbízottait Lausanneba, hogy a konferenciát 13-án megnyithassák legelőbb formálisan. A tényleges tárgyalásokat azonban csak 20-án fogják megkezdeni, hogy a szövetségesek külügy-miniszterei egymásközött megállapodhassanak a tárgyalások menetére vonatkozólag. A külügyminiszterek Párisban fognak találkozni. Kompetens körök szerint a konferencia előterjesztendő békesszerződés területi, politikai és pénzügyi klausuláira vonatkozólag az angolai francia fel-fogás megegyezik. Ha az angol kormány kedvezően válaszol erre a jegyzékre, akkor Bonpart és a francia delegáció többi tagja még a mai nap folyamán Lausanneba utazik.

A „Temps” kijelenti, hogy a konferencia elhalasztása vezedelmes lenne, mert a törökök azt az impressziót nyernék, hogy a szövetségesek nem akarnak velük tárgyalni. A lap azt hiszi, hogy

ha Anglia nem fogadja el a

francia álláspontot, akkor a konferencia izolálva marad.

Poincaré előkötetével tegnap fontos konferencia volt a francia delegáció programjának megállapítására. A konferencián résztvettek a pénzügyi, hajózási, diplomáciai és katonai szakértők, köztük Foch tábornagy és Weygand tábornok is.

Tegnap este a késői órákban közölte a kormány, hogy megállapodott az angol kormánnyal.

A konferenciát november 21-én fogják megnyitni.

A párisi prelimináris tanácskozásokat Lausanneban fogják megtartani a delegációk vezetői, minlán a külügyminiszterek között nincs nézeteltérés az alapvető kérdések tekintetében. A megnyitón a három nagyhatalom meg-egyezésre jut az általános kérdésekben, az előzetes munkálatokkal Lausanneban a delegációk vezetői fogják elvégezni. Hivatalosan közlik, hogy a lausannei konferencia megnyitását november 20-ára halasztották. A konferenciát megelőzőleg

november 18-án Lausanneban prelimináris tanácskozások lesznek,

amelyen Poincaré is részt fog venni az angol és olasz külügyminiszterekkel együtt. A francia sajtó Muresolui olasz miniszterelnöknek kijelentéseit közli, amelyekben hosszjárul a lausannei konferenciához és kijelenti a törökökkel szemben nyilvánítandó egységes front szükségességét, nemkülönben, hogy egységes magatartás nyilvánuljon Németországgal szemben is.

Londonból érkezett legutolsó hírek szerint a Lausanneba érkezett diplomaták és újságírók Anglia halogató magatartását a keleti konferencián való részvétellel szemben úgy magyarázzák, hogy

ezzel a konferenciát bizonytalan-ságnak teszi ki.

Párisból az éjjeli hír érkezett ide, amely szerint Poincaré egy, az új folyamán tartott rendkívül fontos konferencián elnökölt és ott azt az álláspontot képviselte, amelyet eljárásában a francia delegáció is magáévá fog tenni a keleti konferencián. Ezen a konferencián résztvettek Bariera, a delegáció vezetője, Bonpart diplomata, katonai szakértők, élükön Foch marsallal.

Görögország és Jugoszlávia között megegyezés jött létre arról, hogy közös utat kövessenek a lausannei konferencián, ennek alapjául a balkáni statusquo szolgál.

Jugoszlávia fegyverkezik.

Belgrádból jelentik: A nemzetgyűlés mai titkos ülésén megzavarták a nyolcszázmillió dináros rendkívüli hadihitelt. A javaslat heterogén után a miniszterelnök, a hadügy-miniszter és a külügyminiszter hangsúlyozták Jugoszlávia békés intencióit, vissont emlékeztettek arra, hogy az országnak mindig készen kell állnia, hogy biztosítsa a békeszerződés végrehajtását. A hitel hivatalva van a normális szükségleteket biztosítani s csak véletlen, hogy ép akkor kérték, amikor a keleten komplikációk álltak elő.

A Ganz-cég kapja meg a kolozsvári villamos üzemet, ha a kormány pártérdekből másként nem intézkedik

Az Új Kelet tudósítójától

Vasárnap délelőtti tízenegy órakor jött le Kolozsvár villamos üzemének tíz évi bérletére kiírt pályázat határideje. Mindössze három ajánlat érkezett be a városból: a Ganz-cég, az Omnium és az Electrica részéről. A pályázatok benyújtása előtt az Omnium és Electrica képviselői megjelentek a polgármester helyetteseinek és felkértek, nyilatkozzék a tanács afelől, hogy a Craiova tanácsos által kidolgozott A-típusú, de a legfelsőbb műszaki tanács által megváltoztatott határozattal elutasított szerződés alapján beadott ajánlatokat figyelembe veszi-e, vagy sem. Abban az esetben, ha a tanács meg nem történik tekintetbe az első szerződés-tervezet alapján tett ajánlatokat, kéri, hogy a beadandó ajánlatokat felbontatlanul adják vissza és úgy tekintsék, mintha be sem érkeztek volna.

A pályázatok felbontására a városi rendkívüli tanácsot hívott össze, amelyen az érdekeltek és a fogyasztók is képviseltették magukat. A kereskedőket Nagruju János iparkamarai elnök, a gyáriparosokat dr. Kiss Mór, a polgári lakosságot pedig Major egyetemi tanár képviselték. Amikor az Electrica és az Omnium képviselői a már említett elterjesztést tették, az elnökök polgármester zárt tanácskozást rendelt el, amelyen a villamosítási bérbeadásról szóló miniszeri rendeletre való hivatkozással, a tanács úgy döntött, hogy a megismerés előtt első szerződés-tervezet alapján beadott ajánlatokat nem veheti figyelembe. Ezután a polgármester újból megnyitotta a rendes ülését, bejelentette a zárt ülés határozatát, mire

az Omnium és az Electrica megbízottai felbontatlanul visszavették az új szerződés tervezet alapján tett ajánlatukat.

A tanácsülés azután megállapította, hogy ilyenformán csak egy pályázat érkezett be, a Ganz-cégé, amelyet azonnal fel is bontottak és megál-

lapították, hogy megfelel az összes pályázati feltételeknek. Általános meglepetést keltett a pályázatnak az a része, amelyben

Ganzék felajánlják a tiszta haszon nyolcvannyolc százalékát a városnak,

másfelől, mint minimális haszonrészességet, hatszázötven forint fizetésre kötelezik magát. Azonkívül a cég vállalja az összes városi épületek, ügyeletén a két színház és az utcák világítását teljesen ingyen, a város kezelésében levő üzemek részére s fűtéses hajtóerőt kilowattónként huszonöt baniért hajlandó szolgáltatni.

Az ajánlat szólni a lehetőségéről, hogy Kolozsvár rövidesen megkezdje a villamos vasút építését és esetében a Ganz-cég kötelezi magát, hogy a vasút áramszükségletét felmúló kilowatt óráig harmincöt baniért szolgáltatja, amely nyolcban pedig az áramenergia nem volna elegendő, a többlet díjat közös megállapodás szerint, választott bíróság által állapítanak meg. Ezonkívül a cég százszázalékosan vállalja a város villamosüzemének fentartási és javítási alapjait.

Még egy ajánlatot tett a Ganz-cég és pedig hajlandóan nyilatkozott mint minimális haszonrészesedést

a misenakénti árambevétel összegének tíz százalékát

fizetni a városnak. Ez az összeg a múlt évben 820 ezer forint volt, az idén pedig a milliót meghaladja volna. Ezt az ajánlatot azonban a szűkebbkörű bizottság, amelyben a fogyasztók képviselői is helyet kaptak, nem ajánlotta elfogadásra, mert az esetleges valutamegkedve való tekintettel, de főleg a költségre miatt a városnak meghatározott összegre van szüksége.

A szűkebbkörű bizottság egyéb-

ként hosszas és beható megvitatás után

elfogadásra ajánlotta a Ganz-cég pályázatát,

amely a lejárt szerződéssel szemben tizennyolcvan százalékos haszonrészességet többletet biztosít a városnak, azonkívül más kedvezményeket és előnyöket is, oly mértékben, hogy ha a város házkézelést venné is a villamosműveket, akkor sem tudna ennyi hasznot biztosítani. A szakbizottság a felfeltétel alapján az ajánlatot Metes prefektushoz tették át, aki ma dönt a pályázat sorsáról, azután az összes iratokat jóváhagyás végett felterjeszti a belügyminisztériumba. A másik két pályázó,

a visszalépett Omnium és Electrica már bejelentették, hogy a tényleges döntést megelégednek.

Eznek ellenére biztosra vehető, hogy a minisztérium a közönség érdekeire való tekintettel szívesen a Ganz mellett fog halározni.

Ezzel kapcsolatban az Új Kelet munkatársa kérdést intézett Kompanek János igazgatóhoz, a villamosművek kolozsvári vezetőséghez, hogy a pályázat sorsának elődöntőig terjedő átmeneti időben biztosítani tudják-e a város áramszükségletét. Kompanek igazgató erre a következő felvilágosítást adta:

Ha az új bérletet megkapjuk is, óriási nehézségekkel fog kelleni megbírkózni, hogy Kolozsvár villamosítását biztosítani tudjuk. A telep, mint ismeretes, csak huszonnégy kilowattot tud előadni, azaz, hogy világítási és fűtési célokra nem lehetünk képesek, ezért a városi vezetőségnek el kell gondolnia, hogy a városi áramszükségletét, amelynek csak a ténylegesen a palástzat sora elődöntő, akkor szívesen megkezdjük a kibővítési munkát, hogy akár június, hogy legkésőbb 1923 szeptemberéig már teljes üzemmel dolgozhassunk. Addig való hogy talán kibírjuk még, de tovább sem ücsörögszünk.

A városi tanács előzőleg valószínűleg máj hónapban elhatározta, hogy rendelkezésére kérszeríteti fogja a gyárakat, kereskedőket, irodákat és magánosokat, hogy takarékoskodjanak az árammal. Ezt a kérdést úgy fogják rendezni, hogy a nap bizo-

nyos részében korlátozni fogják, vagy pedig teljesen beszüntetik az áramfogyasztást és ha a közönség saját érdekében sem fogja a rendelkezést rászékelni, két-három héten belül Kolozsvár sötétségben marad.

Poincaré megfenyegeti Németországot

Az Új Kelet tudósítójától

Páris, november 13. A fegyverszünet négyven fordulója alkalmával Poincaré egy hosszabb beszédet tartott a parlamentben, amelyben rámutatott arra, hogy Németország nem értette meg annak következményeit, ha hosszabb ideig nem talál fel ellene — így fejezte be.

Bármely Németország ne feleljen el a kapott leokét, amit a népek annyira emlékeztükben tartanak.

Millerand a győzelem eredményéről

Páris, november 13. Millerand beszédet tartott a Bourgetben a Páris-Konstantinápoly közötti légijárat első útjának emlékére felállított emléktáblánál. A közönség elsőképpen kijelentette, hogy a béke természetesen volna, ha nem dolgoznának napról-napra a győzelem eredményeinek továbbfejlesztésére. Franciaország vágya, mint szorgalmasan fűzni az összeköttetést Romániával, Jugoszláviával, Csehszlovákiával és Lengyelországgal, amely államok fejlődését nagy örömmel elősegíti.

Morganék talpraállítják a mérleget

London, november 13. Pierpont Morgan londoni és párisi utjára célja, hogy informálódjék az angol és francia álláspontról a jóváhagyás kérdésében. Morgan azután tanácskozik a berlini visszerkereszt amerikai szakértőkkel, hogy pontos információkat kapjon az ottani helyzetéről. Eir szerint a bankárok konferenciája Morgan elnöklésével már a jövő héten összeül Párisban és fő tárgya a mérleg stabilizálása lenne.

A berlini kommunisták a munkásság felfegyverzését követelik

Berlin, nov. 13. A kommunisták párti központi vezetése a munkástömegre hosszabb felhívást intéz, amelyben tekintettel a fasiszta veszélyre, követeli a munkások hal-

Szent Eliz

Egy modern leány regénye

Irtá Szabó Imre (13)

Eppen a domb felől, ahol a kastély állott egy sáskaszáros, fáradt, lomha katonát ereszkedett le. Utánuk többen, majd lovasok jöttek, pihával, amelynek végén piros vászondarab lógott.

A parasztok a katonák elé futottak. Joel ur sietett vissza, értesítette a hölgyeket, akik lóról zsidókból és zsidószörcsnyekből tágas gyűű alakult. A papnak csak előtt kellett homlokon csókolni a megbélyegezett és a csókkal régi társadalmi jogaiba visszahelyezett leányt.

A bevonuló katonák láttára még jobban Eliza köré húzódtak a község zsidói. A pap hátsóból esztől nem a templomba és imaházakba vonultak, hanem az asszonyi csoportokhoz. Csak a rabbi néhány fiatalabb növendékével maradt otthon.

A katonák elcsúsztak a községben, a kvártélyosnálóknak fölmentek a kastélyba, a zsidók sáprdi félme valahogy kirobbant az imént megcsókolt leányból:

— Istenem — szól Elizához fordulva, miért nem fejevazenezt föl beennünket, leányokat? Miért kelljen nekünk a vöröskötől épen úgy rettegni, mint a fehérkötől?

Rezeketett az idegenségtől, sirt és csaklolt és vonaglott.

Eliz megáhos sorította a boldogtalan teremtést és homlokon csókolta.

— Sanki ne félj, senki ne sirjon — valósággal parancsnoki hangon mondta — itt nem lesz bántódás az embereknek, csak a bűnösök féljenek. Még akkor is, ha katonák!

Erős, sok körülbelül felső haragú rezegtetette meg a városi, katonaszerű szóit, az ütemek mind közelebb hallatszottak, mindenki tudta, hogy ide egy nagyotb egyaság parancsnoksága jön.

— Joel ur loholt a zsidók csoportjához:

— Kohn Kálmán jön — mondta, mintán kipihegte magát valamelyesi — neki kell jönie. Imerem a dandárját. Ez az, amelyik most ide marozott.

A kocsis is oda jött Elizához és minden bosszúságát felejtve, széles mosollyal jelentette, hogy most már egy kilométert sem kell közölni, mert Kohn elvtárs uton van. Nemsokára belovogol.

Valóban Kohn Kálmán egy csapat gyalogos élén be is lovagolt a város nagy piacára, amelynek egyik sarkában menyasszonya körül csoportokulak öregek és fiatalok.

Látcsóvót veit elő és meghagyta a mellette lovagló katonáknak, hogy menjen a csoportokhoz és ha a város lakói kíváncsnak valamit, jöjjen egy deputáció ide hozzá.

A deputáció élén Eliza haladt.

Kálmán megrendült.

Leugrott a lóról és futott Eliza elé. Keset csókolt neki és megölelte. Katonái és a közönség előtt nem nyilváníthatja nagy érzéseit másképp. Elvezette a társaságtól és amitot egyedül voltak, megkérdezte:

— Mit tudsz apákról?

Eliz nem adhatott felvilágosítást; abban a kavarodásban, amit a forradalom a fürgetege felidézett, nem lehetett egyes emberek sorsa után érdeklődni.

— Remélem — tette hozzá — nem volt baj velük. Nincs sok elvenni való

tőlük. A nép különben is szerette őket.

A ló név valóban szerette a falu zsidóját, de Kálmán tudta forradalmi tapasztalataiból, hogy a háború minden jóindulatot kipusztított a népből, a forradalom pedig a legrosszabb indutokat tenyészítette ki belőle. De nem tartotta egészen helyesaválóknak az aggodalmaskodást, hiszen katonák és forradalmár volt, inkább Eliza szülei után érdeklődött és befelé nagyos csodálkozott, hogy menyasszonya a megindultság legkisebb jele nélkül referált az öregekről, akik e próban bizonyára valamelyik svájci előkelő hotelben rendelkeznek.

Sokáig nem tarthatta magában a csodálkozását.

— Ugy látom — szólta meg kissé restelkedően — jobb forradalmár lettél, mint én!

— Ne mérjük le egymás forradalmárságát — szólta Eliza kedvesen és közben alaposan megnézte vőlegényét.

Valahogy mintha nyúlánkból lett volna, a szeméi meleg nézésük voltak mint egykor, de arca barna volt és csontos; harcok hatása, gondolatok elárulták, hogy a nagy kultúrta ifjú barbarságba esett.

— Te Kálmán — folytatta határozottan — azt mondom neked, ez a forradalom nem olyan, mint ahogy én azt elképzeltem.

— Hja — nevelt a fiatal ember — te azt hiszed, az a forradalom, ami Peaton van. Pedig mondhatom neked, boldogság volt az öregeidél, ez elől elmenekülni. Az olyan „link” városban a forradalom is „link”, hidd el nekem!

A hávsházi tenor Elizát idegeitette. — Nem védem a pesti forradalmat,

de ami itt a zsidókkal történik, az nem melió a forradalomhoz!

— Te a zsidók pártján? — csodálkozott Kálmán, aki tudta, hogy Eliza otthon mindig is ellens volt, hogy a zsidó mint külön probléma szerepeljen bármely kérdésben.

— Az elnyomottak pártján vagyok — felelt Eliza és hangja mind bosszúsabb lett — a zsidó nép az, amely mindenki elnyomottja.

— Est nem tapasztaltam — ripostozott Kálmán — a forradalom csak az ellenforradalmárokat öldöki.

Eliz lovat kért. Kálmán átengedte a saját lovát, ő maga egy másikra szállt föl.

— Magmatom neked — szólta, amikor lovason ülték — hogy a forradalom ártatlan embereket, a jogártatlanbát, leányokat is öldöki.

Olavágtattak a piac saraában álló csoportokhoz. Az ijedség és gond lelőrlődött az emberek ábrázatáról, voltak, akik önfelédten ujjongásba törtek ki, amikor a szentek tartott idegen leányt lóháton látták. Még a lovat is, amelyet ült, megcsérítették, becsózták, simogatták.

Joel ur is ott volt a tömegben. Kálmán felismerte.

— Még mindig megmaradt réges-régi elvei mellett? — kérdezte nem minden gony nélkül, mosolyogva.

— Zsidóbb vagyok, mint valaha — felelt Joel ir határozottan és mintha vád vibrált volna a hangjában.

Ezt az akadémius virát a lent álló és a lóháton ülő közt nem lehetett folytatni, mert Eliza magához kéréta a leányt, amit a gyűlöszet előtt az imént megcsókolt.

(Folytatjuk.)

mi fogják, eszűtetik az a közönség... gya a rende- árom héten... ban marad.

Fenyegeti ágót

A fegyver- ja alkalmával tesztelgetés... utatott arra, érteke meg... ha huszonhat... - így fe-

szág ne felej- amit a úpek tartanak.

eredményéről

Millerand be- ban a Paris— légijárat első... lioit az or-... reaság elnöke... te természetén... napról-napra... teinek tovább-... g vágya, minél... őszeköttestét... viával, Cseh-... razzággal, amely... örömmel elő-

ák a márkát

13. Pierpont párisi utjácak... jék az angol... ól a jóváétel... után tanács-... visszakeresett... l, hogy pontos... ottani helyzet-... károk konfe-... kletével már a... Parisban és fő-... izálása lenne... a munkásság... övelélik

A kommunista... ge a munkás-... felhívást intéz,... fascista ve-... akások hali-

l törzse, az... phos!... an? — csodál-... it, hogy Elix... volt, hogy a... éms szerepjen

párján vagyok... a mind bosszu-... lép az, amely

ltam — ripos... orradalom csak... ldósi.

lmán átengede... a egy máikra

eked — azóli, — hogy a for-... keket, a legártal-... is üdiz.

e saráiban álló... g és gond Istör-... ástáról, voltak... rásba törtek ki,... ott idegen lényit... ovat is, amelyen... sték, simogatták... olt a tömegben.

egmaradt rége-... kérdése sem... mosolyogva... e, mint valaha —... oltan és mintha... angjában.

e viát a lent álló... őt nem lehet t... gához kérette a... ret előtt az imáit... ak.)

déktalan felfegyverzést. Felszólítja a munkásság vezető tényezőit, hogy politikai befolyásukat ebben az irányban érvényesítsék. A felhívás egyúttal a kommunista-puccaról szóló híreket koholtaknak jelenti ki.

Sztambulinszkiék bukása a szófiai községi választáson

Eelgrád, nov. 13. Szófiai hírek szerint a fővárosi képviselőtestületi választásoknál megválasztották Malinoff és Danoff 26 pártját, 4 Radestevoff pártját, 19 agrárpárt, 22 kommunista és 2 szocialdemokrát. A Sztambulinszki párt ellenfogva kénytelen lesz kollaborálni a kommunistákkal, hogy a főváros vezetése a körében maradhasson.

Nem a katonamedikusok kezdeményezték a numerusz klauszust

Egyik legutóbbi számban megemlékeztünk az Uj Kelet erről a mozgalmáról, amely a bolosvári egyetemén a numerusz klauszus behozatala érdekében indult meg. Információink úgy szeltek, hogy a mozgalmat kezdeményezői a katonamedikusok voltak. Szerkesztőségünk felkereste a katonamedikusok egy küldöttsége és a következő nyilatkozat közzétételét kérte:

1. Az Uj Kelet november 10-én megjelent számában cikket közölt, amely azt állítja, hogy a katonai orvostanhallgatók intézetének tagjai, az egyetemi hallgatók egy antiszemita gyűlését hívták egybe és a numerusz klauszus behozatalát ajánlották a szülő orvostanhallgatók ellen. Kijelentjük, hogy erről tudomásunk nincsen és a cikk állításait hamisnak és elbizakodott kijelentésnek minősítjük. A viták az erdő szélén, amely a szülő hallgatókra kedvezőtlenek, ennek elleneséjét bizonyítják.

2. A cikk ama sőrő állítását, hogy a román egyetemi hallgatók nem tudják a verseny felvenni a szülő egyetemi hallgatókkal és félnek azoknak konkurenciájától, celtalan és elbizakodott kijelentésnek minősítjük. A viták az erdő szélén, amely a szülő hallgatókra kedvezőtlenek, ennek elleneséjét bizonyítják.

A katonai-orvostanhallgatók.
Bennünket mindenestre meggyújt, hogy a katonai orvosok elhárítják maguktól a kezdeményezés vádját. Cikkünknek korántsem volt sértő szándéka, amit a objektív olvasó is megállapíthatott. Éppen azt mutattuk ki, hogy az egyetemi hallgatók komoly és értekes többsége nem akarja bayeni a kolosvári egyetem felülkés a gyűlölködés szellemét. Igen természetes, hogy mi a szabadság érdekében a numerusz klauszus ellen küzdünk; tőlük azt akarjuk, amikor a magyarországi numerusz klauszus elleni küzdelemben segítségül állottunk. A haladás és népünk iránti kötelességünk, hogy ezt a jövőben is megtegyük.

Fenyő és Braunfeld
világvárosi ékszerüzlete
Cluj-Kolozsvár, Főtér 15. sz.
ARANY, EZÜST, DRÁGAKŐ, ÉKSZEREK ÉS MUIPARI AJANDEKTÁRGYAKAT TELJES BIZALOMMAL VÁSÁROLHAT
Arany, ezüst és acél óráküzönlégségek. Longines, Omega, Schaffhausen órák fölerakata.
Telefon 6-43.

Mussolini szakítással fenyegette meg Ausztriát

Egy miniszter újságcikke okozta az affért

Bécs, november 13. A múlt hónapban, amikor a déli római fasztrák Bosenban és Déltől egyéb városokban a németek ellen mindenféle tüntetéseket rendeztek és a német egyesületek helyiségeit és iskoláit megfutamították, Kraft kereskedelmiügyi miniszter, Gréc városának negyedik programmal megválasztott nemzetgyűlési képviselője cikket írt a „Tagespost“ című gráci lapban. Ebben a cikkben Kraft miniszter az események következtében kijelentette, hogy

Olaszország nem tekinthető Ausztria barátjának.

Ezért a cikkért most Mussolini az „Idea Nationalis“ című fascista lapban, amelynek főszerkesztője Federzoni, a Mussolini kormány tagja, élénk támadást intézett Ausztria ellen és megfenyegette azzal, hogy Olaszország a szenálási akcióitól visszavonul. Olaszország bécsi követé pedig megjelent Seypel kancellárnál és Grünberg külügyminiszternél és elégtételt kért Kraft miniszter cikke miatt, amely még a Facta-kormány idejében jelent meg.

Holnap nyílik meg a kamara

Miért szakadtak meg a tárgyalások Maniu és Mihalache között. Regnikoláris párttá alakul át az erdélyi nemzeti párt

Az Uj Kelet tudósítójától

Holnap nyílik meg a parlament rendezésének, amelyen a kormány a legfontosabb törvénytervezetek egész sorát kívánja tárgyalni és amelyet néhány hét múlva alkotmányos nemzetgyűlés fogad el. A tervezetek a biotársaságokban elkészültek, a kormány többségére támaszkodva, bizik a sikerben. Legnagyobb érdekfeszítést várják, melyik ellenzéki párt jelenik meg holnap a parlamentben és melyik marad távol. Még csak annyi bizonyos, hogy a nemzeti párt nem tér vissza, Jorgák pedig továbbra is részt vesznek a tárgyalásokban. Jorgák csak abban az esetben vonulnak ki, ha a kormány valóban előterjeszti az alkotmányreformot.

Jorga Miklós királyi kihallgatóson volt

és bejelentette az uralkodónak pártjának eme határozatát. Kérte a nemzeti demokraták vezére az uralkodót, vegye elejét ennek az incidensnek, amely még súlyos komplikációk okozója lehet és ne adja meg legfelsőbb hozzájárulását a Bratianu-kormány terveihez.

A parasztpárt határozata még ismeretlen. Véglegesen a jasszi vezetőségi értekezleten fognak határozni, amelyen minden valószínűség szerint a parlament munkájában való részvétel mellett fognak dönteni. A nemzeti párttal való tárgyalások megszakítását bejelentő kommuniké után az a párt újabb kommunikéit tett közzé, amely így szól: „A párt kijelenti, hogy akár egyezményrel, akár egyezmény nélkül a parasztpárt és a nemzeti párt közötti viszony csakis baráti viszony lehet. Az a tény, hogy olyan kormányt

gyarazatot kértek tőle, Mehedinți professor azonnal ürüggyel, hogy az akadémiaira kell mennie, eltávozott és nem adott magyarázatot. Ezt a viselkedését erősen elítélték. Sok bizottsági tag azon a nézetben van, hogy Mehedinți professort el kell távolítani a pártból. Azt hiszem, hogy ez a Jassiban meg-tartandó kongresszuson meg fog történni.

Az averescánusok

szem döntöttek még. Hír szerint megállapodtak Bratianuval, hogy a liberálisok után ismét a néppárt veszi át az uralmat. Ezt a hírt nem cáfolta meg egyik érdekelt fél sem és amennyiben a nagyszabeni pártkongresszuson Averescuék a parlamentbe való visszatérés mellett döntenek, az a hír megerősítésének lehet majd tekinteni. Ugyancsak a napokban határozniuk

Marghilomanék

is, lakik miután nincsen parlamenti képviselőjük, csak a parlamenten kívüli akcióval fognak tanácskozni. Elterjedt hírek szerint a progressivok a nemzeti párttal akarnak fusionálni.

Regnikoláris nemzeti párt alakul

Az erdélyi nemzeti párt vezetői az új parlamenti filészek elején nagyszabú tervvel akarják új alapokra fektetni a párt szervezetét. Arról van szó, hogy a párt az egész országra kiterjeszti szervezetét. A pártnak — az „Adeverul“ szerint — négy tagozata lesz: erdélyi, regáti, bukovinai és beszarábiai csoportja. A regáti csoport a nemzeti párt bukareti híveiből és a volt Take Jonecu főle demokrata pártból tevődik össze. Bukovinában a volt bukovinai nemzeti párt Jancu Flondor lovaggal az élén. Beszarábiában pedig most szervezetük meg a csoportot. A négy csoport széleskörű önállósággal intézés az ügyeket, de mindenkor a közös végrehajtóbizottság utasítása alapján. A végrehajtóbizottság öt tagu lesz: Maniu Gyula lesz az elnök és minden tagozat egy tagot delegál.

A tervet könnyen megvalósíthatónak tartják annál is inkább, mert a takarítással való fűtést már elhatározottaknak lehet tekinteni. A tárgyalások még csak arra vonatkoznak: együttesen mint párt, vagy személy szerint minden párttag külön lépjen-e be a nemzeti pártba.

Az ilfovi néppárt nagygyűlése

Bukarest, november 13. A Dacia termében vasárnap délelőtti megkezdődött Ilfov megye néppártjának kongresszusát, amelyen 103 község képviselője vett részt, és Isidoreon volt képviselő elnököl. Az elnök beszédében felolvasta az averescu-párt legkiválóbbjainak névsorát, akiket az elmúlt választásokon jelölték. Utána Stefan Beitanu beszélt, aki azt mondta, hogy a liberálisok nem tesznek semmit a nép javára. Összehasonlítást tett az élelmiszerárak között az averescanus kormányzat és a mostani liberális rezsim idején. Aztán Oletalesanu, aki az időszaki bizottságok szervezésében rendszeren ellen küzdött, és Granda és Tancsescu volt képviselő beszélt. A gyűlés elnöke javaslatot terjesztett elő, amely többek között ezeket mondja: Ilfov megye falusi népe tiltakozik a törvénytelen eljárások és visszaélések ellen, amelyeket a földosztások reviziójator elkövettek. Kívánja a szabályrendelések minden pontjának megsemmisítését, amelyek gyökereken megváltoztatják a törvény szellemét és mintha ez tudott dolog, egy másodlagos bírtokfelosztást követelnek. Eután társaság küldtek a jelenleg Turu-Severinban tartózkodó Averescu tábornoknak.

Miért szakadtak meg a tárgyalások

A parasztpárt egyik vezetője tudósított arról, hogy a tárgyalások megszakítását az okozta, amelyek a parasztpárt és az erdélyi nemzeti párt közötti tárgyalások megszakítására vezettek: — A nemzeti párt csak határozatig akarta a tervezett egyezményt, hangsúlyozva, hogy az az egyezményt a meggyező felek felbonthatják, amikor csak akarják, tehát egy kormányrajutás időpontja előtt is.

A ceranista-párt bizottságának tagjai közül az a pontot emelték meg, hogy fogadták el és pedig Simon Mehedinți professor, aki az utóbbi napok egyik pártülésén ezt nyilatkozta ki is mondta. Mikor ezért ma-

Rókat és más fest az Unio

szabókezelékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára eladás nagyban és kicsinyben.

Rothmann Márton

szabókezelékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl.

HIREK

— Állami iskolák és magániskolák Bukarestből táviratozzák: A legutóbbi minisztertanácsban Anghelescu közoktatásügyi miniszter előterjesztette javaslatát, mely szerint kétféle iskolakategória lesz az országban: állami és magániskolák. A felsőbbrendű iskolákat magániskoláknak fogják tekinteni. A miniszteri javaslattal és annak várható következményeivel legközelebb következő fogunk foglalkozni.

— Mosoiu tábornok Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Mosoiu tábornok, külügyminiszteri miniszter ma délután a városba érkezett. A liberális párt várta fogadásra ma délutánra gyűlést hívott egybe, amelyen a miniszter is megjelent.

— Megalakult az osztrák jegybank. Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága elfogadta a jegybank felállítására vonatkozó javaslatot és elutasította a szociáldemokratáknak több erre vonatkozó módosító előterjesztéseit. A javaslat feletti vitában elhangzott beszédekre válaszul Schwarwald miniszteri tanácsos rámutatott arra, hogy az egész javaslat alkotó elve az, hogy az állam mértékadó befolyása a bank vezetésében megzúdul és abban is kifejezésre jut, hogy a bank hatalmát nem lehet az állam, községek és városok céljaira igénybe venni. Sokan attól félnek, hogy idegen tőke magához kaparinthatja a részvények többségét, mondja tovább Schwarwald — de megnyugtatta az érdekelteket, mert a bank alapszabályai szerint a külföldi tőke legmagasabbban egyharmad részben lehet képviselve a részvényekben. Közölte még, hogy egy módosító javaslatot terjesztenek majd a bizottság elé, amely kimondja, hogy azok az osztrák állampolgárok, kik idegen pénzintézeteknél vannak alkalmasságban, a részvényjegyekből mint idegen állampolgárok jönnek számításba.

— A bukaresti magyar követ Duca külügyminiszterrel. Bukarestből jelentik: Graf Zichy Rudó Magyarországi bukaresti követe szombaton délután kihallgatáson jelent meg Duca külügyminiszterrel. A követ pénteken érkezett Budapestről és közölte a külügyminiszterrel a magyar kormányának a Szilárdi-féle interpellációra vonatkozó megválaszát.

— Lenin elismeri a magántulajdont és az örökös jogot. Moszkvából jelentik: Lenin a III. internacionálé 40-ik kongresszusán beszédjében ismertette a moszkvai szovjetrendszer kritizálását, felhozva, hogy a kötelező munkarendszer meg fog saunni és el fogják ismerni a magántulajdon és az örökös jogát. (RTI)

— Elárvereznek egy csempeész német gőzöst. Antwerpenből jelentik: Néhány nappal ezelőtt beírtott az itteni kikötőbe az Elza nevű német hajó és kapitánya kijátszotta a belga vámőrökkel, később azonban rájöttek, hogy rakományát között néhány hordó szesz is van, amelyet be akart csempezni. A vámhatóság nemcsak a szeszmentes hordókat, hanem az egész hajót lefoglalta és félmillió belga frank bírságot rótt ki rá. Minthogy a hajótulajdonos nem akarta kifizetni a közel 150 millió papírmarkára rugó pénzbüntetést, el fogják árverezni a német gőzöst.

— A konstancai szállítócégek tíz millióval károsították meg a vámhivatalt. Bukarestből táviratozzák: A pénzügyminisztérium tudomásulvéve a vámvezetőség igazgatóság által Konstancában megtartott aukció eredményét, amely szerinti különböző bukaresti, galaci és brailai import cégek a behozott árakat nem fizették meg a megvásárolt vámilletéket, ami több százmilliót tesz ki, rendeletet küldött a honstancui kereskedelmi kamarához, hogy lépjen érvényesítésbe az ottani szállítócégekkel, amely tízmilliót tartozik fizetni a konstancai vámra és állam kárára elkövetett csalásokért.

— Uj részletek a doornai neszről. Amsterdamból jelentik: A doornai esküvőről utólag érdekes részleteket jelentenek. Most lett ismeretes, miképpen játszotta ki Hermans Reus hercegnő a sok ssák, főleg angol és amerikai fényképészt, akiket képes folyóiratok és mozgófényképfelvételek küldtek Doornba, hogy lefényképezze a császárt menyasszonyát, amint az esküvőre érkezik. A hercegnő a doornai vasútállomás előtt 50 kilométer távolságban leállított a vonatból, már várta egy Mercedes kocsi, amelyen társalkodó nőjével és még egy kísérőnővel nagy kerülő uton tette meg az utat Doornig. Answerwoortnál egy másik autóból várta a menyasszonyt. Ebben a kocsiában a császár két meghitt embert vitt és az az autóból indult aztán elsőnek. Mikor bekanyarodott a doornai parkba, a külföldi fotográfusok igaztoltan lesték a kedves pillanatot és ugyanakkor egy második Mercedes kocsi robogott a kastély hátsó bejárata elé, abban ült a menyasszony. A császár a parkban várta a hercegnőt, előbe sietett, megölelte és kétperes megcsókolta, azután pompás piros rózsákból kötött bokrétafát nyújtott át. Ebből a jelenetből a külföldi fényképezők semmit sem láthattak. Vilma királynő gyönyörű orchidea-koszorút hűdött, Emma királyné pedig piros ökléndet.

— Megállapították az albán-jugoszláv határt. Belgrádból jelentik: Az albán-jugoszláv határ megállapítás bizottsága a Sturari-tó-Djeravitsa irányában befejezte munkálatait. A bizottság eltekintett a semleges tóban létesítéséről, mert a zónákban szöktak a bandák összegyűléseinek veszélyeztetve a vidék békéjét és biztonságát.

— A franciák bombavetést tanulnak német pénzen. Berlinből jelentik: Frsnkfurti lapjelentések szerint a rajnai hadsereg francia fegyveresekre elrendelte, hogy Speyer közvetlen közelében Duderhofer faluban új bombavető gyakorlóteret kell létesíteni. Ennek kedvéért erdőt kell kivágni és sok hektáros szántóföldet elvenni a hisgardáktól. A gyakorlóteret létesítésének költségeit a német birodalom tartozik viselni.

— Bécsben megünnepelelték a közársaság évfordulóját. Bécsből jelentik: Az osztrák közársaság fennállásának harmadik évfordulóját tegnap ünnepelelték az egész országban a legnagyobb rendben. Bécsben az egész helyőrség elvonult Hainisch közársasági épület elé. A szociáldemokraták délelőtt nagy népgyűlést kerestek az ünnepi előadásokhoz ünnepelelték meg a nap jelentőségét. Délután az összes saínházakban ünnepi előadást tartottak.

— Folyik a vizsgálat Belmont gróf és társai bűnügyében. Bukarestből jelentik: A hipodromban tegnap megtartották a főpróbáját a Belmont gróf és társai által a királyi család ellen tervezett bombamerénylésnek. Belmont, Béget és Turóczy a megjelent vizsgátoóknak és hatóságoknak megmutatták a helyet, ahol a pakolgépet elhelyezték volna és ahol ők elhelyeskedtek volna. A merénylést délután négy óra körül követték volna el. Dr. Radulescu törvényeségi vegyi szakértő megállapította, hogy a porlógép felrobbanása esetén a tribün fele levegőbe repült volna. A helyszíni szemle után a vádlottakat vissravitték a jüvári fegyházba.

— Halálozás. Haimann Farkas dési kereskedő október 31-én Budapesten 75 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Gyermekét, unokáját, testvérét és negyzedik rokonát a gyászolják. Bletében csak jót és nemet el eszlekedet. Holtestét a budapesti ort. izr. temetőben helyezték örök nyugalomra.

— Nansen a görög-örvény me nekülkért. Romából jelentik: Nansen, a híres felfedező újabb kiáltványt intézett Európa népeivel az az a kívánsággal, hogy azok vendégszeretettel fogadják a Kis-százából kiutasított görögökkel és örményekkel szemben.

— Adományok a Tarbut Iskola egyesület javára. A Tarbut vezetősége közli: Iskolánk jóbarátai minden alkalommal felhasználják, hogy adományaikkal jöndulathoznak és ragaszkodásunknak adjanak kifejezést. E hét folyamán Kertész Mártonné úrnó gyűjtőívén máskir-adományt emén a következő adományok érkeztek: Ejenadtter Fülöp 20, Boakovics József és neje 20, Bergner Mór 20, Schwarts Jenő 20, Radasi Dzsóz 20, Dautsch N. 20, Fenyő Hermann 20, ösv. Markovits József családja 40, Heller Lajos 10, Kende Lipótné 10, Bernath Mór 5, Neumann Károly 5, ösv. Kohnz 5, Weinberger József 10, Spizer Farkas 5 és Mervsi Vilmos 20 lei. Összesen 255 lei. Fogadják az adakozók adományukat ezután is a vezetőség bálás köszönetét.

— Választmányi ülést tart a Jehudit. A kolozsvári zsidónők „Jehudit” kulturgyűléseinek új választmánya ma délután öt órakor tartja első ülését a Park-kávéház emeleti különtermében.

— A dési zsidónők kórház-akciója. Nemes és követendő példát valóstítottak meg a dési zsidónők a zsidó kórházi betegek rituális étellemmel való ellátása körül. A nagyváradi társadalmi akció élén a nőgyógyászati elnökje Weinberger Samuáné úrnó áll. A kórházi betegeknek rituális kosáttal való ellátását ezen akció eredményeképpen Déa város zsidósága teljesen magára vállalta olyképen, hogy minden tehetősebb család kötelezte magát az év egy vagy két napján a kórház összes zsidó betegeit a teljes napi étellemmel, reggelivel, ebéddel, usonnával és vacsorával, — az orvosai előírás pontos és szigorú betartásával — ellátni. Az ellátást naponta felváltva a nőgyógyászati és a legmagyobb szigorúval és lelkiismeretesekkel gyakorolják. Örömmel állapítjuk meg, hogy egyetlen zsidó család sem vonta ki magát az emberbaráti és zsidó kötelesség teljesítés alól. Az eszme már gyakorlatilag is megvalósult.

— Nagy földrendés Délamerikában. Chileből jelentik: Délamerikában hatalmas földrengés pusztított. Az erős rázkódások következtében a tenger kiöntött és sok ház rombadott. Eddig ötszáz halottat számoltak össze.

— Öngyilkos töredegyenőb. Bukarestből jelentik: Vasárnap délelőtt a Dacia-szállodában megölte magát a fiatal Moskovici 16 sd-ügyök, akit fivére megdobott, hogy nagyobba öszmeggel jasszon a tónadán. A fiatal ember nemesek fivére 100.000 lejtét vezetette el, hanem egyéb öszmerekkel is.

— Sikasztottak egy menetjegy-irodában. Jasiból jelentik: Az „Express” menetjegyiroda ügyvitelének ellenőrzésekor rájöttek körülbélülégysszemesor lei hiányra. Az ügyőség hivatalosba ellént.

— Sztrájkolnak a londoni utca-seprők. Londontól jelentik: A londoni utca-seprők sztrájkba léptek. Hetenként 35 shilling minimális bért követelnek.

— Herma Emilia hangversenye. Az európai sikert érdélyi hegedűművész, Herman Emilia a kolozsvári magyar konzervatórium meghívására 15-én, szerda este nyolc óra körül tartja Kolozsváron egyetlen hangversenyt a Farkas-utcai katolikus gimnázium dísztermében. Nagy érdeklődéssel tekintik a ifjú művész nő kolozsvári szerepléséé, mert sonat ígérő tehetsége már is megnyerte a külföld elismerését. A budapesti konzertadmián mint Hubay Jenő egyik kiváló növendéke már gyermekkorában feltűnt kiforrott egyéni jätékával. Műsorába fővette Tartini híres La trille du diable című szonátáját, Lalo: symphonie espagnole-ját, Dvorák: Kráslar darabjait. A hangverseny kezdetben lép föl: Hagemann-Sieinghe Otilia dalénekesnő. A zongorakíséretet dr. Kerpichné Molnar Irma úrnó fogja ellátni. Jegyek Lapage L. könyv- és zeneműkereskedésén kaphatók.

*** Magyar-román színházi és művészeti folyóirat.** „Kulissza” címen félévesi képes folyóirat jelent meg Kolozsváron, melynek legfőbb érdekessége, hogy magyar és román nyelven számol be a közönségnek Erdély és általában a nagyvilág saínházi, irodalmi és művészeti életének újdonságairól. A lapban a legkiválóbb magyar és román írók írásai jelennek meg mindkét nyelven, az általános érdeku cikkek hű — és a nyelv tanolására is rendkívül alkalmas — fordításban s különböző változatok rovatok közlik a művészeti élet minden ágának eseményeit. A rendkívül elegáns és finom kiállítású lap egyes számának ára 6 lei, előfizetési évi 120 leitt lehet a kiadéshivataltan. (P. Utcai 5.)

*** Várady Ilonka táncakadémiáján** a kat. gimnázium tornatermében (Farkas-utca 2) nov. 15-én kezdődik a kedvezményes tanfolyamok. Tandíj 110 lei, beiratáskor csak 60 lei fizetendő. Tangó Milonga, párisi Shimmi és a francia Valse (Vals-Hésitation) is tanítva lesz szalonjukban. Szombaton este az „Egyetemi Ijuzag” kolozsának fellérestéje, vasárnap este a rendez fellérestály lesz megtartva. Mindkét este a hívaló Jazz Band zenekarral, melyekre vendégeket szivesen látunk.

*** Felhívás.** Hirsch Mendel elnökkolozs Munkás utca 33-34. ma. alatti házába a berendezését és árnit eladván, — noba ületárnyalás nem forg fenn — későbbi perek elkerülése végett vevő felhívja megvett ület hitelesít, hogy a későbbes ületkeket terhelő követeleéseiket 1922 november 16-ig Dr. Balász Endre elnökkolozs Pata Cuzza Voda 8. jelentsék be. Cluj, 1922 nov. 12. Dr. Balász Endre ügyvéd.

*** Szilárdi „Triple-sec” nek ninesen párja — az italok közt az első — a likőrök királya.**

*** Értesítés.** A Dick Jakab és Fia cég Cluj város állami és városi tisztviselőinek október 31-ig rendkívüli árban hirdette nagy alkalmi elárnyalását a cég rendkívüli nagy vonzerege dacára feladott kértésre igazolványval ellátott tisztviselőknak, valamint az erdélyi és tanári újságírószervezet kolozsvári csoportjának igazolt tagjai részére, hogy áldozatközösségnek ismét bizonyoságát adhasse, november 15-ig megbeszélésbevitte.

*** Előfizetőknek figyelmeztetés** az újon hívjának fel arra, hogy előfizetési díjak intaszalára zárdólag alantak jogsutalnak:

Grozsz Henrik, Hirsch Maud, Siegelstein Géza, Simon József, Schwartz Sándor, Somogyi Márton tisztviselőink, Mendelszohn Mózes Hiedin ideiglenes megbízott, az Uj Kelet fiókhidóhivatala Oradea Mare, a Kelet Hirtelaproda Arad és az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Központi irodája által eddig is megbízott és újabb felkért urak.

A Zsidó Nemzeti Alap országunk élét akarja népünk köztulajdonába visszavásárolni, (aklé a föld, azé az ország) a Keren Hájesszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni e visszavárolt fölön, a Tarbut-Kulturálap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapja.

Férfidivattkülönlegességek

Sport kint-Áruház
Arad kint és kinttisztséggyár lakata
Cluj, Wesselényi-utca 16.

! Kintt kintt, szettorát kintt ruhák, harisnya és kintt szettel gyöbel kintt kintt.

Pet...
 A k...
 késsül...
 szüle...
 a Magy...
 lyik elő...
 üldözés...
 aki betv...
 zsidóság...
 Az Uj...
 kösöte...
 töredék...
 aju ma...
 zeri a...
 akarták...
 Petőfi-...
 az apró...
 amelyne...
 zsidólan...
 Petőfi...
 maé élet...
 volt egy...
 Rorálán...
 fiatal...
 varrók...
 egyike...
 ismerke...
 éves ve...
 ben jár...
 ved vend...
 tosan...
 kérté a...
 nak. St...
 család...
 talan vo...
 a lány...
 lia read...
 mas és...
 denki...
 verói...
 gyallad...
 mint az...
 segül is...
 bói nem...
 elterhas...
 egyik...
 saabb...
 esüle...
 már jeg...
 tóval...
 tet. Min...
 végele...
 című...
 léket...
 mint...
 gesed...
 Ha...
 tudnák...
 etre...
 azok...
 Petőfi...
 tudába...
 is...
 Mór...
 a...
 irta...
 Petőfi...
 volt...
 a...
 Petőfi...
 métra...
 meg P...
 és Grim...
 csak...
 Moriz...
 Goldach...
 es Ferh...
 Schmitz...
 Neugeb...
 Az első...
 Fucner...
 meg Li...
 Kerber...
 szobrá...
 Petőfi...
 köd...
 esend...
 szobrás...
 Heffa...
 Irányi...
 torai...
 Nador...
 Aladar...
 senis...
 Petőfi...
 ország...
 Petőfi...
 elárulja...
 Me

amely Románia kereskedelmi és ipari életét már-már dermedt békélteti. A szanálás érdekében felkerestük a Banca Nationala kormányzóját, Oromolu urat, aki a vezetése alatt megjelent erdélyi, bánáti és bukovinai gyáripár képviselői előtt kijelentette, hogy a Banca Nationala a multban sem zárkózott el az ipari hitel nyújtásától, a jövőben pedig fokozottabb mértékben fogja a termelés intenzívvaló való tétele érdekében a vállalatokat támogatni.

A különböző csoportokra tagolt romániai munkaadói érdekeltségek és a gyáripár kompakta egységbe való tömörítése mindenesetre igen órvandatos eseménye Románia közgazdasági életének és a természeti kincsek adottsága mellett a nemzeti ipar hatalmas lendületek indul.

A nacionalizálások kérdésében az a véleményem, hogy a vállalatokba ne a keresztlevelel szerint román, hanem a romániai állampolgárok többsége vonuljon be és találjon érvényesítési lehetőségeket. Ebben a tekintetben különböző illetékes helyen már megértően kezelik a kérdést.

A keményfa exportja ügyében az export-import bizottság, amelynek ülésén dr. Marou, a Faegyesület elnöke is részt vett, már meg is történt a döntés, amely előttem — miután időközben Bukarestből elutasítottam — ismeretlen ugyan, de komoly a remény arra, hogy ez a sokáig húzódo fontos kérdés is kedvező elintézésre nyert és az export-import bizottság már a vámhatóságok is megállapította. Az export módosításának szabályozását a napokban kiadandó rendelet közli az érdekeltségekkel.

További programomat illetőleg csak annyit közölhetek, hogy visszautazom Bukarestra, onnan Negyzesbe, ahol szintén fontos közgazdasági kérdések rendezésére várak és épen most kaptam meg a nagyváradi bankszindikátus december 10 én tartandó ülésére is a meghívást.

Külső

(x) A Resica ügye a gazdasági tanács előtt. Bukarestből táviratosaik: A legfőbb gazdasági tanács tegnapi ülésén a resicai javaslatot tárgyalta. A kormány a resicai művelési nacionalizálni akarja, ezért újabb részvénykibocsátást tervez, amelyből a román tőke fogja a részvények többségét kapni. Ennek megfelelően a vállalat alapszabályait is módosítani fogják.

(x) Csak dec. 15-ig érvényesek a sertésszertések. Bukarestből táviratosaik: A „Monitorul Oficial” közli a kereskedelmi miniszter rendeletét, amelynek értelmében a miniszterium által 1922 szeptember 20-án kibocsátott sertéskivitel engedélyek december 15-én túl érvényüket veszítik. A permiszteket ezen időpontig feltétlenül fel kell használni. A vámhatóságokat ezen rendeletről a szükséges intézkedések megtétele végett kellő utasításokkal látták el.

(x) Megalakul a választott bíróság. Megírta az Új Kelet, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére a kifutóban bevált temesvári és nagyváradi mintá után a kolozsvári választott bíróság ügye a megvalósulás stádiumába lépett. A kereskedelmi és iparkamara nemrégiben tartott közgyűlésén elhatározták,

hogy a választott bíróságot záros határidőn belül megalakítják, mert a silált igazságügyi viszonyok súlyos zavarokat okoznak gazdasági életünkben. A választott bíróság tervesztését kiváló jogászok és gyakorlati szakemberek bevonásával dr. Ládav István miniszteri tanácsos és dr. Kiss Mór volt egyetemi tanár, a gyáripárosok szövetségének elnöke készítették el. A kamarai közgyűlésen felszólították az érdekképviseletet, hogy a választott bíróságba nevezék meg delegáltjaikat. Értesüléseik szerint sok érdekképviselet már megnevezte megbízottait, úgy hogy néhány nap múlva az előkészítő munkálatok teljesen befejeződnek. Érdekeltek körökben fokozott érdeklődéssel tekintenek a választott bíróság működésére els, amely a közgazdasági életben felburjánzó visszaéléseket van hivatva elintézni.

(x) Mely vállalatoknak engedték meg az alapítkeemelést. Bukaresti jelentés szerint a legfelső gazdasági tanács utolsó ülésén a következő erdélyi vállalatoknak engedte meg az alapítke felvételét: Polgári Takarékpénztár Temesvár, Schwabische Zentralbank Temesvár, Poporul hitelintézet és takarékpénztár Szatmáry, Első Aradi Takarékpénztár R.-T., Banca Cetatea Brassó, Újsíki Takarékpénztár, Banca Romana R.-T. Szatmár.

Külső

(x) Zürichi zárlat, november 13-án. Berin 6 8750, Budapest 22 50, Prága 17-35, Bukarest 350.

(x) A Magyar Általános Hitelbank 420 millió emei alapítkejét. Budapesti táviratosaik: A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága mai ülésén elhatározta, hogy a november 25-ére egybehívandó rendkívüli közgyűlésén az alapítke 280 millió koronáról 350 000 részvény kibocsátásával 420 millió koronára emelést fogja indítványozni. A kibocsátásra kerülő összes részvényeket az eddigi részvényeseknek ajánlatnak fel. Az alapítkeemelést sikeres keresztülvitale egykezesítői konzorcium által eleve biztosítva van, olyképen, hogy az esetleg szabaddá váló részvények elsőrendű tőkepénzes kesekben nyarick elhelyezést.

(x) Megnyit a prágai falózsda. Prágától jellek: Az itteni falózsda megkezdte működését. Az első napokban főleg fenyőgömbfában, csiszolófában és tűzfában volt kereslet. A fenyőgömbfára 19 cm-től föfelé vastagság szerint 110—190 szokol ab oseh feladóállomás. A fenyő építőanyag ára 310—350 oseh korona, gépsindoly eser darabonként 450—500, tölgy fűrészesanyag minőség szerint 650—1300, bukfaanyag 400—600 szokol. Cseh-szlovákia egyébként, bár a faipar szinte teljesen stagnál, 1922 január elsejétől július 31-ig 14053 vagon tűzfát és 64 ezer kocsi fűrészelt anyagot exportált, míg Romániából ez év első nyolc hónapjában, a szállítási viszonyok és az exportnehézségek miatt, csak 35162 vagon fűrészelt fát vittek ki, holott az ország termelőképesége sokkal nagyobb, mint Cseh-szlovákiáé és most van a legjobb konjunktúra a faiparban.

(x) Celluloze-gyár alakul Orozországban. Stockholmból jellek: A Sinner-páncsoport tárgyalásokat folytat a szovjetkormányzat egy cellulose-gyár felállításáról, amelyet Nowgorod vidékén létesítenének. A pétervári tárgyalások meggyőzési biztatnak.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Der Golem von Prag

(Négyfelvonásos operett. Zenéjét szerette Prizament. Szövegét írta: Meisels. Először adták a Habima színpadán nov. 11.)

A gölem titokzatosságába sok eszmei tartalom belefér, de legnyilvánvalóbb, hogy a gölem a tömeget jelenti, amely csak akkor ocsélekszik jól és erkölcsösen, ha kiváló ember irányítja az ocsékedését. Az ember azonban, a legfőbb erkölcs forrásából táplálkozhatik és csak az önmagukat megtégedők, a lét céljai fölött töprengők, a tiszt és szent életet élők jutnak a forráshoz, istenhez, akinek nevével soha öns ocsékelből vissza nem éltek. Isten nevével csak az igazság érdekében és igaz kördéskből szabad kijöteni. Ha arra méltó ember használja isten szentségét, pergamentre — fűrés és tisztálkodás után — leírható, de kijelentése megtiltotti nevével, akkor ebből csak üdv járulhat a kétségbeesésbe térsított asidó népre.

A asidó nép a gölem-legendákat nagyjából ma is így értelmezi és a könyvnyelvny irodalmi műfjában, az operettben is ez a gondolat viszi a darabot.

Prága asidóságára nagy baj szakadt. Pogromok, kibírhatatlan adót szöjtják a népet és udvari emberek a asidók ocséldi szentélyét is fölborítással fenyegetik. Akkor Meharil, Prága ós rabbija isten pergamentre írott nevével egy agyagból mintásított emberszobor asidóba adja. A gölem (formálisan tömeg) életre kel és minden tisztaszándóku parancsot gépiezen teljesít. Pogromcsöcséket széjjeiver, elrabolt leányt visszahoz, egy durva késsel és erőszakkal megszakított idült fölításmást. A gölem követett érdeme, hogy nemcsak a asidók adóját engedik el, hanem hogy föl is szabadídják őket, polgárjogokhoz jutnak és a megsegényítő sárga fölött leléphetik ruhájukról.

A rendezést Stramer igazgató az igénybevehető szököcsöcsökkel nagyon tehetségesen oldotta meg. Az első felvonás a fenyőszekrény előtt, templomban játszódik le. Az agyagember életrekelésének igemias, ceremónias jelenete a rendezés valóóságos mesterkéve volt. A dermedést jelenetet a zene költies, eszias ütemei sülsősön foistették alá. A következő felvonásokban már a játók vidársa fordul, valami a Hámán és Mordechaj motívumból is bejelötsük és a asidó darabok eleagedhetetlen bohócs, ezáltal Tanohum, a templomszöiga kedves humorú vise az egyébként tragikus szinesetű operettbe.

Csak lelkesedéssel és szeretettel lehet szölni az előadásról. A gölemet Rabinovits adta és a rendkívül nehés néma szerepet fölülmulhatatlan szinesai kvalitásokkal játszotta végig. A rabbi megtöcséitöjének, Isakovits művészi kultúrájára vali, hogy nem egy mai, hanem a tizenhatodik századbeli gétó rabbiját játszotta nyugalmas fensöbbséggel. Stramerne, mint Rachel, elragadó asidó menyasszony volt, Stramer, mint Ben-cior, friss és érteljes. Nagyon jók voltak Wieder mint-élökelö asidó és Tessler mint királyi megbízott. Waldberg kifutó komikusa nagyon jól érvényesült a zemes szerepében, a temperamentumos Rabinovitsné a második szölgát játszotta sok humorral. Weinbergné a papnéét szöia finoman, mátsöcsöteljesen. A lebilincselö, gyögyörö templomi dalokkal, helyes duettekkel és megindító magánaszmekkel fűszerözött játökot a szöfölsö megélt háa tombölö tetaszsööl fogadta. Szabó Imre,

Habima Zsidó Színpad

Heti műsor

Kedd: Közkivánatra: Golem.
Szerda: Közkivánatra: Golem.
Csütörtök: Die mit 3 Chusanen.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Jenkel der Schmidt von Pinski.
Vasárnap: Ugyanaz.

A Gólem kedden és szerdán a Habima színpadon. Tekintettel a páratlan sikerre, melyet a Gólem előadásával három estén át elért a társulat, az igazgatóság a műsört megváltoztatta és kedden negyedszer, szerdán ötödször adja elő a Gólemet, remélhetőleg zeufolt ház előtt.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: János vitéz. (105-ödször. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)

Szerda: Az öj királynöje. (Operett-üjdonság, 4-ödször. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 38. sz. B.)

Csütörtök: Szent Antal csodája és Crainguebille. (Elölször. Az irodalmi munkás-ciklus 2-ik bérletestöje. Premier helyárrakkal.)

Péntek: Szent Antal csodája és Crainguebille. (Másödször. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 39. sz. C.)

Szombat d. u. fél 4-kor: Sándor Mátyás. (III) 17. rész. Igen ölesö mozi-helyárrakkal.

Szombat este 7-kor: Az ártatlan Don Juan. (Üjdonság, ölször. Premier helyárrakkal. Premier bérlet 15. sz.)

Szombat este 10-kor: Bucsueringö. (Operett-üjdonság 8-ödször. Premier helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Cigánygröfnö. (Ölesö helyárrakkal.)

Vasárnap este 7-kor: Az ártatlan Don Juan. (Üjdonság, 2-ödször. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 40. sz. A.)

Vasárnap este 10-kor: János vitéz. (106-ödször. Premier helyárrakkal.)

Hétfö 7-kor: Az ártatlan Don Juan. Üjdonság, 3-ödször. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 41. sz. B.)

Hétfö 10 órakor: Az öj királynöje. (Operett-üjdonság, 5-ödször. Rendes helyárrakkal.)

A műsorra tüzött előadások jegyei öföve megvalósították a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

Fehér bohózat. Az ártatlan Don Juan-t bátran és jogosan nevezhetjük fehér bohózatnak. Annnyira ártatlan, hogy még árnyalata sincs benne semmitöle pikantiának s így sardölö lányok is bátran megnézhetik, viszont annyira mulatsöcsö, hogy nincs az a frivol francia bohózat, a mely úgy megkacagtatná a közönséget, mint az Ártatlan Don Juan. Német darab, Berlinből származott át Bécsbe és Budapestre és mindenütt szenzáciös sikert aratott. Nálunk szombaton este 7 órakor lesz a premierje, a Füzerepeköl Baróti Erzsé, Laczö Aranka, Lászlö, Mihályfi, Cselle, Oláh Ferenc, Iszö, Farnay, Töray Bösko fogják játszani. Vasárnap is, pénteken is az ártatlan Don Juan-t adják.

Szent Antal csodája és Crainguebille. Az irodalmi munkás-ciklus második estöje csütörtökön lesz. Maesterlinck kétfelvonásos legendáját, a Szent Antal csodája és Anatole France három képböl állöl Crainguebille fog színházkerülmli Imre Sándor rendezésében. Pénteken megismétlik az előadást.

Yelölsö szerkesztö DR. MARTON ERNÖ

Redö: **MAGYAR NYOMDA ÉS KIADÓVÁLLALAT R.T.**

Szerkesztöcsögi telefonaszám 977.

Hirdetéseket milliméteres díjazás szerint vess fel a kiadóhivatal

Még sehol és soha nem voltak kaphatók készen olyan kitünö ölföngök, fölölök, fluruhák, mint most 1423

KATZ és MENDEL cégnél Csiq, Föföer 10 sz

Szövetek nagy választöcsöben

TUNGSRAM

Villamosági R.-T.

Ked 2 sz
KÖZ TAY régi Nyit
ÉK CLUJ
Vé Fogá
Isk Ra nagy megé
Ha Kad
Megjelö kedv z
Elöfizet füzv Ezenk kötetér
Kadi str. B

Színpad

Golem.
Gólem.
Chusanem.
adás.
dt von Pinski.
naz.
rdán a Habima
aratlan sikerre,
három estón át
óság a műsort
gyedszer, szer-
emet, remélhe-

HÁZ

r. Rendes hely-
n.)
berett-újdonesg,
fárakkal. Napi

ája és Crain-
odalmi munká-
e. Premier hely-

és Crainquebille-
lyárakkal. Napi

dor Mátyás. (III)
zi-helyárakkal.
len Don Juan.
mier helyárak-
sz.)

ringő. (Operett-
mier helyárak-
sz.)

grófnő. (Olso-
s)

atlan Don Juan.
Rendes hely-
sz. A.)

vitéz. (106-od-
kal.)

Don Juan. Uj-
es helyárakkal.

ynője. (Operett-
ades helyárak-
sz.)

egyei előre-
péntáránál.

hirel

an Don Juan-t
k fehérek bohó-
v még aranya-
kintériának e
n megúszhatik,
hogy nincs az
hely úgy mag-
nt az Artatlan
liből szármá-
és mindenütt

unk szombaton
e, a fészerepe-
ranka, Lošwei,
e, Izsó, Yarnay,
Vasárnap is,
Juan-t adják.

inguebille. Az
ásodik estője
kötélvonásos
odája és Ana-
dó) Crainguebil-
Sándor rende-
lik az előadást.

RTON ERNŐ

odóvállalat R.T.
szám 377.

bbé szerint vesz
al

amossági
R.T.

2 szorgalmas segéd

a rövid és galanterie áru engros szakmából azonnali állandó al- o-o kalmazást talál a o-o

Blau és Müller
cégnél Timisoara
Gyár város
Coronini
tér 19

KÖZPONTI TÉLIKERT

TAYOL, SYLVIA és a közkedvelt régi tagok tejesen új műsorral.
Nyitás 9 órakor Lloyd 1014

Szalámi postán
stánvét mellett pontosan szállít 1344
Waldor Wolf szalámigyára
Cluj, Piata Mihail Vitezul (Szé-
chenyi-tér 39. Telefon 12-90.
Árjegyzék és מכתב kívánatra ingyen.

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI
ÉKSZERÁRU GYÁR

CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sörgöncym: JUVAERE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.

Vesz:

legmagasabb árban min-
dennemű arany és ezüstöt.

Gyárt és elad:

mindennemű ékszerárakat.

Vállal:

mindennemű briliáns munkákat,
javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.

Fogászati arany és forrasztó.

Arany és ezüst hu-
zalok és lemezek.

Csak viszonteladók részére!

Iskolaruhák
Raglánok

nagy választékban
megérkeztek 1380

Neumann M.

cégnél, Cluj, Piata
Unirii No. 14. Főtér

Ha még nem fizettél elő a Kadima Könyvtárra, siessen!

Két kötet:

1. Sokolow: Uj zsidó.
- 2-3. S. Alejchem: Leégett nemesek

már megjelent.

A harmadik:

- 4-5. Ujvári Péter: Csak a bunda sajtó alatt van.

Megjelenése után az előfizetési kedv zimény az első sorozatra megszűnik.

Előfizetési díj az első sorozatra füzve 44 lei, kötve 66 lei.

Ezenkénti vásárlásnál a három kötetért füzve 48 lei, kötve 72 lei fizet

Kadima Kiadó Cluj, str. Baron L. Pop 10

Valutapiao november 13-án

TÖZSDÉK	Lei	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osstr. kor.	magy kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holi. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza		497 506	245 185	1085 1020	3050 2925	652 670	25 22	600 625	707 709	235		132	16050 161		83	
Bécs valuta deviza																
Prága valuta deviza																
Berlin valuta deviza																
Zürich valuta deviza		1730	675	3520		2445	74	2275	2442			350	54676			
Paris valuta deviza																
Budapest valuta deviza	1610	79	32	160	462	104	332		113				2530	981		460

MŰVÉSZI KIVITELŰ

nyomtatványokat, számlákat, árjegyzékeket, üzleti levélpapírokat, esküvői és bált meghívókat, dísznyomású borítékokat stb. gyorsan és pontosan szállít a

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.
Cluj, str. Baron L. Pop 10. Telefon 879

Névjegyek rövid idő alatt készülnek!

Képes Eiek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sas-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőt, háskötőt stb.
Női és férfi óvszerek nagyraktára 00000

MODERN ÜVEGCISISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és butorfüveket minden méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedés
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagyplac-tér

MEGNYILT Clujon a Bolyai-utcában MEGNYILT

Rosmann Mihály szücsműhelye

ahol minden a szakmába vágó miből legújabb divat szerint pontosan eszközölök

Használt gépeket

vesz, mindenféle javított gépeket szállít, javításokat eszközöl
Holtmann Sándor ökl. gépészműhelye Cluj, Székely-ut 2 sz. 919 Telefon 919

LEBELÖNYÖSEBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

Függő és fal-lámpák, lapos és körögőhőbedogmécassok, lámpatestek, Táblaüveg Demyonek,

Ruslender Lajos
Cluj-Kolozsivár P.M. Vitezzul 39. Telef. 954

Metály-tenőr poharak, lámpacsővek, hitelesített vendéglői palackok és poharak

Engross!

Endetall!

Engross eladás!

RASCHL, HARASZ, FÉL-POSTÓ, HIMZETT
és mindennemű FEJ-

KENDŐK

valamint

szövőfonal

állandóan raktáron

Judovics Lázár

kendő, szövőfonal és fejű engross üzletében
Cluj, Szép-u. 2. Telefon 858

GESZTENYE

nagyobb mennyiségben kapható

Léb Fivérek Cluj,
471 Telefon 471

Zsák, Pongva

Vétel 1434 Eladás

Kölcsonintézet Javitóműhely

Saját cégjelzésű berendezéssel.

Albala Izsó

Timisoara—Temesvár,
II. Piata Traian (Kossuth-tér) 2. Sörgöncym: Albala, Timisoara-Fabrica.
Interurban telefon: 60 sz.

Most jelent meg!

Solem Alejchem

legbájosabb és legdehűsebb regénye:

Leégett

nemesek

Kaszrilivke leégettjeinek kalandos utazása és csudálatos viszonylagai a nagy Jehupec városában.

A pompás kiállítású kötet ára:

füzve 18 lei, kötve 26 lei

Kapható az UJ KELET könyvosztályában, Cluj, str. Baron L. Pop 10

